

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vákar L. könyv- és papírkereskedése Csikszereida, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
— Telefon hívószám 20 —

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. ÉLTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számíttatnak
Kéziratok nem adódnak vissza.

A háború.

Az oroszok folytatják nagy hévvel megkezdett offenzívájukat. A Romániával határos keletgalíciai-bukovinai, körülbelül 150 kilométeres fronton támadják hadvonalainkat. Ezuttal nem Hindenburg ellen irányul a fő támadás, hanem ellenünk. A rigai-dünaburgi vonalon feltűnően csendesen viselkednek az oroszok, de annál elkeseredettebb harcot folytatnak ellenünk. Im már harmadik hete, hogy rövid szünetek mellett — kétségbeesett erőfeszítéssel törek-szenek frontunk áttörésére. Kezdetben Linsingen csoportját támadták, de csak hamar egész erejükkel rávetettek magukat Pfianzer-Baltin és Bohmer táborok csapataira. Amiből könnyű szerrel megállapítható, hogy az oroszok legjobb támadása első sorban politikai célokat szolgál. A Görögországban bevált megfélemlítési módszert ellenségeink Romániában is ki akarják próbálni. Abban reménykednek, hogy siker esetén megkönnyítenék a román ruszso filoknak háborús törekvéseit. De még ez esetben is, ha nem sikerülne elérni döntő eredményeket, indokoltnak mutatkoznék az oroszoknak ez az offenzívája, amennyiben sakkban tartja Romániában a német-osztrák-magyar pártot, mely állítólag elérkezettnek látja a pillanatot Besszarábia megszállására. Azonban már is bizonyos, hogy a frontáttörési kísérlet kudarccal fog végződni és 8—10 soros rohamok hős katonáink csodás kitartásán épp úgy meg fognak történi, mint ahogy egy évvel ezelőtt a Kárpátokban a muszkák emberfeletti erőlködése megtört. Lehetséges egyébként, hogy az oroszok újabb mozgolódása melékesen azt a célt is szolgálja, hogy elterelje a németek figyelmét Szalonikiról és a nyugati frontról. Komoly jelenségek alapján még nem rég azt lehetett hinni, hogy a németek döntő támadásra készülnek a nyugati hadállások ellen. A hetekig tartó előkészületek dacára azonban eddigelé sem a németek, sem a franciák nem kezdtek döntő akciót.

A németek mihez tartás céljából talán előbb be akarják várni az orosz támadások teljes kifejlődését, miglen a franciák elfojtott lélekzettel lesik a csatornán túlról érkező híreket. Az angol védkötelezettség kérdése érthető módon izgatja a franciákat s hinni lehet, hogy jövőbeli magatartásuk simulni fog az angol véderőreform sorsához. Az általános védkötelezettségnek az angol parlament által való elfogadása felvillanyozná a franciák harci kedvét, miglen a javaslat bukása teljességben feltárná előttük az angol segítséghez fűződő reménységek alaptalanságát.

A nyugati szövetségesek egyelőre Szalonikiban és a fontos kikötő bisto-

sítására szolgáló területen fognak véres harcokat vívni a középeurópai szövetségesekkel.

A franciák és angolok nagystílusú védelmi munkálatakkal fokozni iparkodtak a megszállott görög terület védelmi biztonságát. És hogy a védekezésben senki által ne háborgattassanak, Szalonikiban letartóztatták az ottani osztrák magyar, német, török és bolgár konzulokat s több mint ezer idegen alattvalót, köztük a norvég alkonzult is, erőszakosan eltávolították a hadi területről. Ha letartóztatásokkal és kiutasításokkal városokat és várakat biztosítani lehetne az ellenséges támadások ellen, a Szalonikiba szorult franciák és angolok teljes bizalommal várhatnák be az ellenség támadását. Makensennek és a középeurópai szövetségesek győzelemhez szokott hadainak azonban egy cseppet sem imponál az ellenséges hadvezérek rendőri erőszakoskodása. És ha megszólalnak majd a német 42-esek és eldördülnek a magyar-osztrák 30 s felesek s vítezi versengésben a központi hatalmak katonái a bolgár s török csapatokkal együtt teszen támadják majd a Szalonikiban elsáncolt francia-angol hadakat, Sarrail tábornoknak is inába fog szállni a bátorsága.

A támadó akció megkezdése nem késhetik már soká. Lehetséges, hogy amikor e soraink olvasóink elé kerülnek, meg is kezdődött már a nagy mérkőzés. A négyes szövetség hadai hamarosan el fogják izzni a görög földről azokat a csapatokat, amelyek a szófiai-konstantinápolyi összeköttetés fenyegetése céljából és azért, hogy a németeknek egyiptomi expedícióját minél tovább késleltessék, befészkeltek magukat Görögország legfontosabb kikötővárosába. A betolakodókra mérendő csapásnak ezuttal döntő jelentőségűnek és az ellenséget teljesen megsemmisítőnek kell lenni. Az entente elbizakodottságát lehetetlen felsikerrel megtörni. Elérkezett a sorsdöntő akciók ideje. Szalonikinál meg kell kezdenünk a végérvényességű, megfélembhezhetetlen győzelmek sorozatát. És erős, megingathatatlan abbéli hitünk, hogy az entente Szalonikinél el fog vérzeni.

Művész sorsjáték a csiki hadiárva javára.

Márton Ferencz ajándéka.

Csikszereida, január 12.

Csikszentgyörgyi Márton Ferencz, a kiváló festőművész egyik igen értékes, jól sikerült alkotását, az „Erdőirtás Csikországban” című eredeti nagy olajfestményét, nemes áldozatkészéssel a háboruban elesett csikvármegyei hősök hadiárvaí alapjának felajánlotta és a keretezett gyönyörű festményt, melyet kitűnő kompozíciójért és tartalmi gaz-

dagságáért a szakkritika különös elismerésben részesített, kisorsolás végett megküldötte Fejér Sándor alispánnak.

Amint a művész írja, e cselekedetével tehetségéhez képest kifejezésre öhajja juttatni a háboruban elesett székely testvérei és azok hátramardotjai iránti határtalan háláját és a kenyérkeresőiktől megfosztott hadiárvaí felsegítéséhez akar csekély részben hozzájárulni.

Mi nem kételkedünk egy pillanattig sem, hogy a művész nemes és hazafias intencióit Csikvármegye kipróbált, áldozatkész közönsége érdeme szerint fogadja és készségesen nyújtja segítőkezét a csiki hadiárvaí érdekében.

A székely katona vitézsége és kiválósága a székelységnek csodás hírnevet szerzett az egész világon. Az itthonmaradottaknak éppen ezért fokozott köteleessége elesett hősei hátramardotjainak segítségére sietni. Csikvármegye közönsége páratlanul mutatkozott a hazafias áldozatkészésgben. — Annál inkább bizonyosak vagyunk, hogy ez az akció, mely hivatva van jelentős összeget juttatni a csikvármegyei hadsegélyezési alapnak, a legteljesebb sikerre fog vezetni, mert hiszen ezuttal tisztán a legfontosabb helyi célok feltétlen szükséges eléréséről van szó.

A művész ajándéka 2500 korona értékét képvisel és ennek megfelelően — csekély két koronás árban — 1250 darab sorsjegy boc-ajtatott ki. A sorsjáték február 15-én délelőtt 11 órakor, a vármegye házában minden körülmények között, feltétlenül megtartatik. Korlátozás semmi sincs, a szerencsés nyerd tetszés szerint akár értékesítheti a festményt; a pénzügyminiszter a sorsjáték megadott engedélyben csupán azt öttötte ki, hogy ajándékozó vissza nem válthatja, de tekintettel a kiválóan hazafias célra, a 10% nyereségyadót és 10% lottódíjat teljesen elengedte és így a nyerő ezzel sem lesz terhelve. A sors-huzás a vármegye alispánja által kiküldendő politikai biztos jelenlétében nyilvánosan lesz megtartva.

A sorsjáték rendezésére Gyalóky Sándor főispán és Fejér Sándor alispán urak védnöksége mellett bizottság alakult, kiknek személyisége az akció legfényesebb sikerét már eleve biztosítja.

A kibocsájtott 1250 darab sorsjegy szétosztatott a vármegye minden részébe, hogy a közönség által mindenütt megszereshető legyen. A közönség tájékoztatása végett közöljük, hogy a sorsjegyek kaphatók valamennyi főszoigabirónál, kik azokat a közönségre is eljuttatják, továbbá Gyergyószentmiklóson Orel Dezső polgármesternél, Csikszereidában dr. Ujfalusi Jenő polgármesternél, dr. Élthes Gyula főispáni titkárnál és

Merza Rezső divatáru üzletében, hol a festmény a kirakatban közszemlére ki van téve és bárki által megtekinthető.

Miután a pénzügyminiszteri engedély azt a kikötést is tartalmazza, hogy a sorsjáték el nem halasztható és február 15-én feltétlenül megtartandó, a sorsjegyek mielőbbi megszerzését — az idő rövidségére való tekintettel — közönségünk meleg figyelmébe ajánljuk.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Csikszereida, január 10.

Csikvármegye közigazgatási bizottsága hétfőn tartotta rendes havi ülését Gyalóky Sándor főispán elnöklétével.

Szász Lajos főjegyző bejelentette, hogy a törvényhatósági bizottság által a közigazgatási bizottság tagjainak megválasztott dr. Csiky József, Élthes Zsigmond, dr. Nagy Béni, dr. Kovács Gyárfás és dr. Novák Albert, tiszti főügyész helyettesnek Élthes Zsigmond. Ezenkívül tagjai maradtak a közigazgatási bizottságnak Mikó Bálint, dr. Fodor Antal, T. Nagy Imre, dr. Bocskor Béla és Pál Gábor. A bizottság a bejelentést tudomásul véve, elnöklő főispán a bizottságot 1916. évre megalakultának jelentette ki.

A bizottságok és választmányok tagjai a következőleg választották meg:

A fegyelmi választmányba Végh István József, dr. Berze Nagy János, dr. Bocskor Béla és dr. Fodor Antal rendes, Cserna Károly és dr. Csiky József pótagoknak.

A gyámügyi felelősségi bizottságba dr. Fodor Antal és Élthes Zsigmond rendes, dr. Nagy Béni pótagoknak főispán a maga részéről kinevezte dr. Bocskor Bélát és dr. Kovács Gyárfást rendes és dr. Csiky Józsefet pótagoknak.

A börtönvizsgáló bizottságba kinevezetett dr. Novák Albert, Id. Pál Gábor, T. Nagy Imre és Birtha József.

Az adóügyi albizottságba megválasztottak dr. Fodor Antal, dr. Nagy Béni, Élthes Zsigmond és dr. Bocskor Béla rendes, dr. Kovács Gyárfás és dr. Novák Albert pótagoknak.

A megyei pótadó és megyei utadó kivétel elleni felszólamlási küldöttség tagjaiul dr. Györgypál Domokos, dr. Kovács Gyárfás, dr. Bocskor Béla és dr. Nagy Béni.

A tanítók és tanítónők nyugdíjba lépésének szükségét és jogosultságát megállapító bizottságba kiküldettek Pál Gábor és Szász Lajos rendes, dr. Nagy Béni és dr. Kovács Gyárfás pótagoknak.

A javító intézetbe küldendő és feltétlenül szabadságra andó feyencek ügyének elbírálá-

sára hivatott bizottságba Fejér Sándor és Birtha József.

A mezőgazdasági munkások és munkaadók közötti jogviszonyból származó ügyek II. foku elbírálására hivatott albizottság tagjaiul megválasztottak Élthes Zsigmond, dr. Fodor Antal, Bocskor Béla, és de Place József rendes, Pál Gábor, T. Nagy Imre, dr. Kovács Gyárfás és dr. Novák Albert pótagoknak.

A közegészségügyi bizottságba megválasztottak Végh István József, Gözsy Árpád és Koczás Béla.

Végül a gazdasági albizottságba titkos szavazással megválasztottak Mikó Bálint, Fejér Sándor, T. Nagy Imre és dr. Fodor Antal.

Dr. Veress Sándor tiszti főorvos jelentette, hogy a vármegye általános egészségügyi állapota a múlt havinál kedvezőtlenebb volt s különösen az év végével vált aggasztóvá az által, hogy Ditróban, Gyergyószentmiklóson és Gyergyóújfaluban a roncsoló toroklob, illetve a vörheny járványos jellegű öltött és a felsíki járás ködön tül részeiben ugyancsak a roncsoló toroklob és a vörheny, különösen Csikmadarason sürűben fordult elő. A szükséges óvintézkedések mindenütt haladéktalanul megtették.

Elnöklő főispán kérdésére tiszti főorvos a bizottságnak jelentette, hogy a Gyergyószentmiklóson, Gyergyóújfaluban és máshol fellépett nagymérvű gyermekhalandóság megakadályozására, — illetve csökkentésére minden lehetőt elkövetnek és e tekintetben is a szükséges rendelkezéseket megtették.

Dr. Berze Nagy János kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a gyergyótólygyesi áll. el. iskolát f. évi február 1-től kezdve egy tanerővel fejlesztette. Továbbá Kocsás Dániel gyergyócsomafalvi róm. kath. tanító részére évi 1500 kor. Székely Krisztina szarhegyi róm. kath. tanítónő részére évi 600 korona, Imecs Tamás csikdánfalvi közs. el. isk. tanító részére évi 2100 korona államegélyt utalványozott. Kir. tanfelügyelő jelentette, hogy az iskoláztatás a mai rendkívüli viszonyokhoz képest elég rendszeresen folyik, a tanítás tanítók hiányát an a legtöbb helyen váltakozó rendszerrel, összevontan töltetik, amely körülmény magát a tanítási eredményt befolyásolja ugyan, de ez a hiány az évvégi vizsgálatoknak némi kitolással valamennyire pótolható lesz.

A csikszentmiklósi községi, csikszentléleki róm. kath., csikszentlélek—fitódi róm. kath. szőlőviz—csüggési áll., szőlőviz—kősteleki áll. gyimesközéplóki községi, a gyergyóbékás—domuki áll. és g. kath., gyergyóvárhegy—fülpéi, galócáspataki, kálnási-telepi áll., gyergyóvalfői gör. kath., ditró-orotvai közs., ditróbódosi róm. kath. salanási gör. kath. gyergyóhollói gör. kath., bébbori gör. kath. és borszék-hollósarki áll. el. iskolák a folyó tanév kez-

detétől tanító hiányában ezünetelnek. Ezen helyeken a tanítás folytonossága még helyettesek alkalmazásával sem biztosítható, mivel helyettesekül alkalmazható okl. tanítók vagy tanítónők sem állanak rendelkezésre. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Révész Gyula m. kir. állategészségügyi felügyelő jelentette, hogy a vármegye állategészségügye december havában kedvező volt. — Ragadós állapotbetegség egyáltalában nem fordult elő és így a teljesen szabad állatforgalmat és kereskedelmet mi sem akadályozta. Visszapillantást vetve az elmúlt 1915. év állategészségügyi viszonyaira, megállapítható, hogy a meglehetősen nagy kiterjedésben uralgott ragadós száj és körömfajás a gazdasági munkálkodásokat alig érezhető mértékben hátráltatta. Ezen örömdetes körülmény pedig annak tulajdonítható, hogy a betegség sehol sem lépett fel vehemensen és lefolyása mindenütt enyhe volt. A jelentés hangsúlyozza, hogy az állategészségügy kedvezőtlen voltát többnyire a külföldről vagy idegen helyről történt állatimportálások idézik elő. A most dúló világháború kitörése előtt vármegyénk, eltekintve egyes tenyészállatok behozatalától, mentve volt a veszedelmet magában rejtő nagyobb mérvű importálástól. A rendkívüli viszonyok azonban Csikvármegyét is belesodorták azon helyzetbe, hogy úgy a romániai állatoknak, mint a harc-terén használhatatlanná vált a mindenféle fertőzésnek kitett selejtlovak behozatalát meg kellett engednie. E veszedelemmel szemben állategészségügyi felügyelő megnyugtatta a bizottságot, hogy a keleti marhavésznek szigorú vizsgálatokkal és elkülönítve történt megfigyelésekkel, a takonykor elterjedését pedig a most már minden m. kir. állatorvosnál meglevő s a diagnosztikai eljárások keresztülvitelére szükséges malleinkészletnek gyors igénybevételeivel sikerült megakadályozni.

Végül állategészségügyi felügyelő jelentette, hogy Csikvármegye területéről hadicélokra eddig 3829 darab lovat vittek el. Mint, hogy pedig vármegyénkben a loállomány a háború kitörése előtt 16,540 darab volt, megállapítható, hogy loállományunk értékesebbjeinek nagyobb része oda van. A bizottság állategészségügyi felügyelő jelentését tudomásul vette.

de Place József a közgazdasági ügyek előadója jelentette, hogy az 1915. év tavaszán oly vérmes reményeket fakasztott zöld vetések országos általánosságban nem valószínűtlenek meg azt, amit vártunk tőlük. A májusi és júniusi szárazság, mely hazánk sok vidékén csak öt, de máshol hét, sőt a nyugati részeken kilenc hétig tartott, sok kárt okozott a gazdaságnak. Végeredményben az 50 millió méterinásán felül remélt búzából 41 millió métermázsa került ki tényleg a cséplőgépekből, ami az 1914. évi 28 és fél millió métermázsa búzával szemben még mindig majdnem 13

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCÁJA.

Erdőirtás Csikországban.

Bírálat Márton Ferenc képéről.

Abból az alkalomból, hogy csikszentgyörgyi Márton Ferenc festőművész által, a csikmegyei hadiárva javára felajánlott „Erdőirtás Csikországban“ című eredeti nagy olajfestmény február 15-én kisorsolásra kerül, alább közöljük az illusztráció író és műbírójának, Malónay Dezsőnek 1914. évben írt bírálatát, mely Márton Ferenc istenadta tehetségét, a kép értékét és szépségeit a maga érdeme szerint méltatja. Malónay ugyanis ezt írja:

Hogy ki az a Márton Ferenc, hogy hányesztendő, hol tanult, hol él, van-e miből éljen, élhet-e hivatottságának, — mindezekről nem tudunk még semmit, amikor megelégedett csodálkozással állottunk meg képe előtt. Mert az a kép megfogta a nézőt, megállította az még a felületesebb kedvű látogatót is. Az igaz: kissé tanácstalanul állott előtte a felületesebb kedvű szemlélő, s aki belé nem mélyedt, könnyen rá is mondhatta: milyen furcsa kép ez! Négy jól megrajzolt, erős ember, akik valami nagyon nagyot akarnak egy tömérdék tuskóval! A rajz pompás, de a művész színérzéke mintha némileg fogyatékos lenne...

Nagy ideje nem láttunk ennyi komolyan veendő ígérettel teljes vérbeli magyar munkát.

Van már a címében is valami lenyűgözően erős, valami mesélően nagyító: Erdőirtás Csikországban!.. Abban a férfias, magyar megyében, amelyik egész országa az odaváló, zordobb szabású népnek: egy rengeteg tuskót bolygatnak ki, százados helyéből, négyen. Négy

magyar! Négy formájában, mozdulatában, hatalmas erőmegfeszítésében, ellenhatatlan akarásában, egész kiállításában, négy minden porcikájában magyar ember. Oh, de gyönyörűen dolgoznak! A Kárpátokat le tudná lódtani az Adriába! Mint Gorkij hőse, ha föltennek magukban, hogy lefújják az égről a holdat: fölmennének a hegyre, s addig fújnának a holdra, míg — meg nem szakadnak belé. Így kell látni, s ilyennek a magyart!

Ki lássa így, ha nem a magyar művész! Ennyi nagybecsüléssel és megbecsüléssel, ennyi szerettel, úgy hogy akaratlanul, már ösztönösen mesének lássa. Így azután tündéregébe, sőt mítoszba illő kaland, gigászi erőfeszítés, hatalmas poézis sarjad az ilyen egyszerű emberek hétköznapi munkavégzéséből is. A bukolikusan szolid Millet az ő örökbecsű Angelusán egy imádkozó francia kapás paraszt és kapás parasztnő alakjában így tudta meg látni és megfőstenni a hecsületes francia földmivest, és bennük a földmivelő emberiség éltető s erőtadó áhitatát.

Az 1912-iki tárlaton láttuk először Márton Ferenc munkáját. Fölfogásban, tartalomban, s előadásban már az is ilyenfajta kép volt. Igérté már ezt, amint ez igéri a többi, még pompásabbakat. Azon is három csikországi székely dolgozott s olyan erővel, olyan odaadással, olyan heroikus munkavégzéssel azon is, mintha a fölgömb dugóját akarják volna kihuzni, pedig csak valami szilipet emeltek. A Kalevala-illusztrációk jutnak eszünkbe, s arra gondolunk: hogy megtudná i usztrálni a magyar mitológiát ez a művész, ha volna magyar mitológia!..

De talán még így is, alkotó még valami

ilyesmit! Hiszen ő valósággal félistenek aktusait látja a körötte folyó élet legköznapibb megnyilvánulásaiban is! A fajtáját szerető művész szemében ott az a heroikus nagyító lencse: a magyar ember hétköznapi dologvégzésében is megannyi hőskölteménybe magasztosodó dalia cselekedetet, herkulesi-csudát tud meglátni, s ez az ihletett művészlátás, ez a poézis. És ilyesmire van szüksége a magyar művészetnek most, amikor olyan szaporán mutogatják nekünk írásban és képekben a fáradtat, a fonnyadtat, a perverzusan sikamlósat, feslettet és vetkezettet, a rothasztóan buját; mutogatják az erős, a virágzó, a nemesen meztelen, a termékenyítően szerelmes helyett.

Mily egészségesen szerelmes, mily termékenyítően művészi ölekezés ez, azokhoz az apró, renyhén nyújtózkodó, mákonyos füstben kejelgő hangulat-pikturákhoz, holmi tehetetlenül összeverejtkezett, jajvörös-hupikék és illás „szinszimfóniákhoz“ mértén! Más szabású munka ez, nem aféle napfolt keresgélés!

Ezen a képen négy magyarruhás ember akar helyéből kivetni egy tuskót. Ketten emelik, egy meg buzza, a negyedik, mintha bétfejú sarkánynak emelné neki a fejszét... [A valóságban ők csak fát vágna, de ugyanígy viselkednének, s ha kissé mélyebben nézünk a kép lelkebe, mintha látnók is: Hadur kardját emelik ki a földből!... Igen, azt; nyilván Hadur buzogányát tépik elé a rettenetes seiklás talajból! A kép minden egyes alakja hős. A maga dolgát végzi, önfeláldozásra kész odaadással, minden egyes.

Por pánan vannak magrajzolja és bátran, határozottan; a kép tartalmához illően. A ruha

millió métermáza emelkedést mutatott. A csikvármegyei terméseredmény a következő képet tünteti fel: 1914. évben buza termelt 23.000 métermáza, 1915. évben 26.000 métermáza, 1914. évben rozs 98.000 métermáza, 1915. évben 87.000 métermáza, 1914. évben árpa 92.000 métermáza, 1915. évben 98.000 métermáza, 1914. évben zab 179.000 métermáza, 1915. évben 181.000 métermáza, 1914. évben tengeri 15.700 métermáza, 1915. évben 19.500 métermáza, 1914. évben burgonya 850.000 métermáza, 1915. évben 520.000 métermáza.

Az 1915. évi kedvezőtlen őszi időjárás következménye volt, hogy őszi gabonával az eddig bevett szokott területeknek circa 10%-a őszi vetőmagokkal nem lévén bevethető, a folyó év tavaszán, tavaszi kalászos vetőmagvak befogadására várnak. A földmivelésügyi miniszter gondoskodása folytán minden emberileg lehető intézkedés Csikvármegyében megtörtént, hogy tavasszal lehetőleg minden talp alattnyi szántóföld bevetessék. A vetőmag-szükséglet összeírása községenként folyamatban van s azon reménnyel indulunk az új esztendőnek, hogy bár a megpróbáltatások tetőpontján vagyunk, a folyó esztendőben sem lesznek csalódásaink az ezeréves föld termőerejében.

Gazdasági felügyelő továbbá jelentette, hogy a köztenyésztés célokra szolgáló apaállatok tartása és gondozása múltban nem történt olyan körültekintéssel, mint ezt a vármegye közérdeke megkívánta volna. Különösen a bikák takarmányozása és gondozása meglehetősen elhanyagolt, éppen ezért gondoskodás történt, hogy jövőben az apaállatok kiválasztása, tartása és gondozása megfelelően ellenőriztessék. Jövőben megakadályoztatik, hogy a nagy értéket, közvagyon képviselő, a lakosság megélhetésének és boldogulásának fundamentumát képező apaállatok gazdátlan jószág gyanánt kezeljessenek. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Schusztér Olivér pénzügyigazgató-helyettes jelentéséből kitűnt, hogy az egyenes adók jövedelme az elmúlt félévben — az 1914. évi vel szemben — 170.000 korona emelkedést mutat.

Ezzel az ülés véget ért.

Ki akar hivatásos tiszt lenni?

Ez igen fontos kérdés, mert nemzeti érdeke Magyarországnak, hogy majd a háború után is minnél több hivatásos magyar tiszt szolgáljon — nem csupán a honvédségnél, hanem a közös hadseregnél is, a hol eddig bizony nagyon érezhető volt a magyar tisztek hiánya.

A honvédelmi minisztérium most pályázatot hirdetett a hivatásos katonatisztek kiképzése

alatt érezzük a minden idegszálában megfeszülő emberi testet, mely gyönyörűen illeszkedik a végzett munkához, s anélkül, hogy a művész ezt odafestené, vagy valahogyan szimbolikus odamagyarázná: olyan heroikusak mind a négyen, hogy belőlük s köröttük a hősi mese magától éled szemünk elé.

Röbben lell magyarázatát, hogy a színek fogyatékoznak látszanak s olyan szegényesnek az egész kép tónusa. Magának a képnek tartalmasságában ennek az oka. Annyit hallgat el, hogy szinte adósságnak tartjuk s várjuk, hogy ezt az adósságot lerója, amit színben cselekedhetnék meg, ha a színben nem maradna annyira az egyszerűbb természethez ragaszkodó, ha pazar fantáziájának szabad csapongást engedne palettáján is. Mert így a kép tónusa nincsen arányban a kép tartalmi gazdagságával. Ellentmondás van a téma látványos hétköznapi volta, s annak moszerü beállítás, annak tartalmi gazdagsága és előadása között.

A művész még keres. Ahogy a sas kering igen magasan kutatya préda után, amit majd felragad magával a felhők közé. És mintha nem tudná még kiadni magából mindazt, ami benne van...

Az egyszerű daróc alatt feszülnek még Toldi Miklós aranyhimes leventeköntösbe illő izmai: király előtt, lovagi tornán védené diadalmasan az ország ciméret, s csak a nyomóruddal, a szörnyű végdallal mutatja ő még Laczfóknak az utat Budára. De azt a

... nehéz fát könnyedén forgatja, Mint csekély botocakát végigragadja, S mintha vassá volna karja maga válna. Még csak meg se rezzen a kinyújtott szálfá.

céljából a magyar királyi Ludovika akadémiában, valamint a császári és királyi katonai akadémiákban létesítendő „akadémiai tanfolyamokba” való felvételre. — Ezekre a tanfolyamokra az 1914. és 1915-ben besorozott, 1897-ben és 1898-ban született és a fegyveres erő bármely részéhez tartozó fiatalemberek pályázhatnak a következő feltételek mellett:

1. Magyar állampolgárság; igazolandó a pályázó honossági bizonyítványával.

2. Az 1915. október vége előtt egyévi önkéntes gyanánt történt besoroztatás; igazolandó a póttest által kiállítandó honvédanyakönyvi (katonai törzskönyvi) lap másolatával.

3. Az 1897. és 1898. születési év; igazolandó keresztlevelel vagy születési bizonyítványal.

4. Kitartást ígérő testi alkalmasság; igazolatik a Ludovika-akadémiában megtartandó katonatorvosi vizsgálat után.

5. Az érettségi vizsgának valamely reáliskolában vagy gimnáziumban történt letétele; igazolandó az érettségi bizonyítványal.

6. Kötelezettség öt évi tényleges katonatiszti szolgálat elvállalására; igazolandó a pályázó által sajátkezűleg írt kötelezővel és a pályázó törvényes képviselőjének (atyja, gyám) ezen kötelezettség elvállalására vonatkozó írásbeli hozzájárulásával. Az aláírások ugy a kötelezőn, mint a hozzájárulási nyilatkozaton a polgári bíróság, közjegyző, vagy katonai hatóság után hitelesítendők.

7. A harctéren levő seregnél teljesített teljesen megfelelő csapat szolgálattal; igazolandó a csapat (magasabb) parancsnokság írásbeli véleményével.

8. A katonatiszti szolgálatra különösen kívánatos ráterettség; igazolandó az illető póttest parancsnokságának és a csapat (magasabb) parancsnokságának írásbeli véleményével.

Az 1915. októberben bevonult pályázók az egyévi önkéntesekre vonatkozólag kiadott utasítások értelmében képeztek ki. Ez a kiképzés 1916. április végéig tart. Ezután az illető csapatparancsnoksághoz a harctérrre indulnak a pályázók és ott 12 heti csapat szolgálattal tartoznak teljesíteni. A mennyiben ott teljesen megfelelnek, az illető csapattest idevonatkozó véleményével ellátva 1916. augusztus 1-ig a Ludovika-akadémia parancsnokságánál új katonatorvosi megvizsgálás céljából kötelesek megjelenni. A kik a hivatásos tisztektől megkívánt testi követelményeknek megfelelnek, mint „hallgatók” a Ludovika-akadémia harmadik évfolyamába vétetnek f.l. az akadémiái tanfolyam 1916. szeptember 1-től 1917. augusztus 18-ig tart. A hallgatók erre az időre tartósan vezényeltetnek a Ludovika-akadémiába, a hol közösen helyeztetnek és látatnak el és ha nem tisztek, a Ludovika-akadémia által állomány illetékes csapattestüknek megfelelően

Látjuk mi még Márton Ferencet csehekét verő országos tornán. Lesz pajzsa, szép nagy! Dolmányán a szabó parasztot nem hagy. — Veszen majd ő is magának sisakot, pancélt, béttollu buzogányt, kopját is, gerelyt is, mindenféle fegyvert, melyeket Budán a legjobb kovács vert. Bár így lenne!

Kivánjuk: rettentos vitéz támadjon belőle, kalászmódra hulljon az ellenség előle, vedje az erőtlent, a királyt, országot, — csudadolgairól írjunk mi krónikákat!

Ez az epikus erő a pikturában.

Azóta... megismertük, személyesen is, Márton Ferencet.

Fiatal ember, s persze, mint rendszeren mindazok, akikből lett valaki: harcol meg magával és küzködik a kenyérért is.

Jó csiki székely ő, abból a szikár, szijjas, viharbíró fajtából, ismeri a népet jól, minden külső formájában s lelkük mélyéig, — közülök való, kapált is, kaszált is egy sorban edes apjával, földmivelő atyafiságával. Köszöntgetni, bókolni nem tud, egy-egy temperamentumos káromkodás könyebben esik neki, mint a kérés és hálálkodás. Iskolában kapott alkalmazást. Elvégezvén a Mintarajziskolát, rajzolni tanit, — pesti iskolában, gyerekeket tanit rajzolni!.. Mintha a Vág sodrát arra fognák be, hogy varrógépet hajtson, sok apró varrógépecskét.

Hatalmas tehetségét azonban, kezdik már észrevenni, s jó emberek, akik tehetnek, tenni is akarnak érte valmit. Apránként, talán, indulhat majd Márton Ferenc... Budára, csehekét verő országos tornára!

ruháztatnak és szereltetnek fel. Az előtásért a hallgatók az akadémia állomáshelyére nézve megállapított étkezési pénzt tartoznak megfizetni. Az akadémiai tanfolyam sikeres elvégzése után a tisztjelöltek hadnagyokká neveztetek ki.

A tanfolyamra való felvételre pályázók kellően felszerelt folyamodvényaikat 1916. január 31-ig az illető póttestnél nyújtják be, a mely azokat legkésőbb február 15-ig a honvédelmi minisztériumhoz terjeszti.

Hasonló feltételek mellett történik a felvétel a cs. és kir. akadémiák „akadémiai tanfolyamai”-ra.

Orosz kombinációk.

Románia lekötötte magát a középponti hatalmaknak. — Németország és a magyarok.

Bernből jelentik: A „Journal de Genève” megbízható orosz forrásból a következő híreket kapta:

— Románia állásfoglalása Oroszországban komoly aggodalmakat okoz. Minden jel arra va, hogy Románia a központi hatalmaknak már lekötötte magát és ezért is látja Oroszország elengedhetetlen szükségnek, hogy a besszarabiai határon nagy csapatösszevonásokat tegyen. Az orosz informátor szerint se Németország, se Ausztria-Magyarország nem vágyik Orosz-Lengyelországra. A rémetek csak a balti provinciákra aspirálnak és nem tartjuk kívánatosnak, hogy a birodalomba újabb szláv elemek kerüljenek. Magyarországon ugyene a hangulat és ha vannak is bécsi politikuskok, akik nem bánnák, ha Orosz-Lengyelország beolvasztása által a dualizmusból trializmus válnék, az erős magyar befolyás tervük megvalósítását lehetetlenne teszi. Németország mindent kész megtenni a magyarok kedvéért, mivel tisztában van azzal, hogy a Habsburg-trónnak a magyarság a bázisa.

Az orosz politikus még elmondja, hogy Rasputin hatalma egyre növekszik Oroszországban. Okkultizmusa révén valósággal az ország nyakán ül és tanácsa kikérése nélkül egyáltalán semmi se történhetik. Miklós nagyherceg bukása is tisztára az ő műve, mert állítólag égi jelt kapott, hogy a cárnak személyesen kell átvennie hadserege főparancsnokságát.

Az irni-olvasni tudás igazolása.

Az idén megtartatnak a vizsgálatok.

A képviselői választói jogosultság szempontjából igen fontos az 1913. XIV. tc. 38., illetve 39. §-ának rendelkezése, mely a jogosultságot az irni-olvasni tudáshoz is köti. A múlt évben az irni-olvasni tudást igazolni hivatott vizsgálatok — a háborúra tekintettel — nem tartattak meg, most azonban a vallás-és közoktatásügyi miniszter, a belügyminiszterrel egyetértőleg, a közigazgatási bizottságnak elrendelte, hogy a folyó évben — a törvény rendelkezéseinek megfelelőleg — az 1917. évi országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének összeállítására végett, a vizsgálatok folyó évi február havában tartassanak és a vizsgáló bizottságok alakittassanak meg.

Ennélfogva ez uton is felhívjuk érdekeltek figyelmét a vizsgálatokra való jelentkezésre. A bizottságok a közigazgatási bizottság hétfői ülésén a következőképpen alakittattak meg:

Csikszereében elnök dr. Ujfalusi Jenő polgármester, alelnökök dr. Bocskor Béla, Kovács János és T. Nagy Imre, bizottsági tagok dr. Elthes Gyula, Domokos Sándor, Mihály Lajos, Székely Károly, Márton Bálint és Bartha István.

Gyergyószentmiklóson elnök Orel Dezső, alelnökök dr. Dombi János, Mihály József és dr. Novák Albert, bizottsági tagok dr. Csibi Andor, dr. Dobribán Antal, dr. Borbáth Jenő, Simon Ádám, Fehrentheil Henrik és Szemerey Gyergely.

A felsziki járásban elnök dr. Sándor Gyula, alelnökök dr. Bocskor Béla, Erőss József és Kovács Árpád, bizottsági tagok Kovács János, dr. Kolonics Dénes, Pálffy András, Csicszer Péter, Szabó István és Xántus Elek.

A szépvizi járásban elnök dr. Márton László, alelnökök Fejér György, Teutsch Frigyes, Miklós Hugó, bizottsági tagok Zöld József, Lehner Gyula, Pál Dénes, Madarassy Gyula, Kovács Antal és Dobos Dénes.

A káson-alcsiki járásban elnök Bartalis Ágoston, alelnökök Erőss Béla, Csicszer Károly és dr. Csicszer Miklós, bizottsági tagok

Gábsi Lajos, dr. Czirják Ambrus, Lőrincz János, Kömény Gyula, Kovács Ignác és Pál Gyula.

A gyergyószentmiklósi járásban elnök Zakariás Lukács, alelnökök Wellman Géza, dr. Dobribán Antal és Ferenczi István, bizottsági tagok Blénassy István, Berecz Sándor, dr. Novák Albert, Pál Albert, id. Pfeiffer Lajos és Kónya Imre.

A gyergyótölgyesi járásban elnök Veress Lajos, alelnökök Köllő János és dr. Nagy László, bizottsági tagok Csató Sándor, Csató István, Urziceán János, Becze Elek, Fallovich József és Becze József.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Nyugállományba helyezett alezredes.** Szentpály Gábor brassói 24. honvédegyalozredbeli alezredes, a megejtett felülvizsgálat alapján a nyugállományba helyezték.

— **A konzervatív-párt a központiak mellett.** Bukarestből jelentik: A konzervatív-párt megbizta Marghilomant, hogy közölje a királlyal a pártnak azt a kívánságát, hogy Románia csatlakozzék a központi hatalmakhoz és így alakítsák egy germanofil párti kabinet.

— **Csikszereida rendkívüli államsegélye.** A belügyminiszter Gyalóky Sándor főispán ur előterjesztésére Csikszereida város részére 6000 korona rendkívüli államsegélyt engedélyezett és utalt ki.

— **Marton Ferencz a hadiművészeti kiállításon.** A sajtóhadiszállás művészeinek háborus kiállítása Budapesten a legnagyobb sikert aratta. Igaz szép eredményt ért el Marton Ferencz festőművészünk, ki a szerb harcra van beosztva. Különösen fogolytábor, komitácija s dunai kibajozása erőteljes művész-egyéniségnek, ügyes témaválasztásának és rajztalentumának újabb fényes tanúságai. A festőművész már visszautazott a sajtóhadiszállásra.

— **Hazajönnek a tanítók.** A honvédelmi miniszterium fontos közszolgálati és kulturális érdekből tudvalevően szabadságot a népfelkelő tanárok és tanítók nagyrészét, mert a bevonulások miatt előállott tanerőhiány erősen megbénította a népoktatást és a középiskolák működését is. Ezt a szabadságolást a hadügyminiszter most kiterjesztette a közös hadseregben szolgáló összes, segédszolgálatra vagy helyi irodai szolgálatra alkalmasnak minősített tanfőnökökre, amennyiben azok a legénységi állományba tartoznak. Ezeket tehát a lábbalmozgó osztagoktól és a póttestektől most mindenütt szabadságolják.

— **Kitüntetés.** A király Bokor Mihály századosnak az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartása elismerésül a hadidiszimányes 3. osztályú Vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **Életbelép újból a lisztutalvány.** A hivatalos lapban megjelent liszt- és kenyérfogyasztást szabályzó rendelet kimondja, hogy 1916. január 10-től kezdve buza-, rozs-, vagy árpa lisztből, vagy e gabonáneműek keverékéből előállított lisztből bárki legfeljebb kétszáz-negyven grammot fogyaszthat naponként és fejenként. Nehéz testi munkával foglalkozók s azok, akiknél azt valamely ok szükséges teszi, naponként és fejenként háromszázgramm lisztet, az östermeléssel foglalkozók négyszázgrammot fogyaszthatnak. Buza-, rozs-, és árpalisztet, s e lisztnevekből előállított kenyeret január 10-től kezdve csak a közigazgatási hatóság által kibocsátott liszt- és kenyérfogyasztási igazolványok ellenében szabad forgalomba hozni, elidegeníteni vagy vásárolni. A kormány tehát ezzel az egész országra életbeléptette a kenyérgyógyrendszert, amelynek részleteit vármegyénkben és törvényhatósági joggal fölruházott városokban a törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg.

— **Tiszti kinevezések.** Hadnagyokká neveztek ki a tartalékban a 2. gyalogezrednél: Ilyés András, Molnár János, Hadnagy György, Kolumbán István, Solyomossy János, Szabó Gábor, Kuthy Gyula, Fejér András, Székely Lajos, Aranka Béla, Keresztes Károly dr., Bosin András, Kovács Ottó, Fogoraszcher Péter, Érsek Elek, Becze Béla, Benke Ferenc, Albertini Géza, Mikovényi Béla, Galei Kálmán, Winternitz Károly, Kovács István, Pünköszt Károly, Kozma Gyula, Majerszky Gyula. A 2. huszárezrednél: Báró Andreánszky István, báró Apor István, báró Bánffy Dániel, gróf Bethlen Ödön, Potsa József. A 24. honvéd gy. ezredben: Boros Jenő, Hentes György, Bartha Jenő,

Cseh Lajos, Maksay László, Nagy Tivadar, Rákosi Ferenc, Tóth Kálmán, Úrmósy Zsigmond, Veress Endre, Császár János, Zathureczky László, Szász Jenő, Csiki József, Burján Lajos, Inecs Endre, László Árpád, Bartalis Kornél tisztjelöltek.

— **Kitüntetések.** A „Rendeleti Közlöny” az alábbi kitüntetéseket közli: A 2. osztályú ezüst vitézségi érmet kapta: Hamar Zoltán t. zászlós, Dobos György szakaszvezető a 2. gyalogezredben. — A bronz vitézségi érmet kapták: Dombi Béla t. hadapród, beosztva a 2. gyalogezredhez; Szócs Samuel szakaszvezető; Pál Zsigmond, Szabó Lajos tizedesek, Boga András, Racz Domokos, Jancsó Lajos, Mezei Imre, Cseh Árpád őrzetők. Balázs Ferenc, Bacsoni Imre, Soós István, Mircsa János, Petki István, György László, Kiss Mihály, Tikosi Mész, Ronai István, Libsai Lőrinc, Biró Mihály, Ferencz András, Csekme Károly, Szemendri Lajos, Kerecsi Gyula gyalogosok a 2. gyalogezredben. — Bartha Béla brassói 2. huszárezredbeli főhadnagynak a hadidiszimányes 3. osztályú katonai érdemkeresztet adományozták. — Az 1. osztályú ezüst vitézségi érmet kapta: Butyka Mózes szakaszvezető a 2. huszárezredben. — A 2. osztályú ezüst vitézségi érmet kapták: báró Buffa Dániel t. hadapród, Fancsali Mózes, Péter András tizedesek és Biró Mihály tisztiszolga, mind a 2. huszárezredben. A bronz vitézségi érmet kapták: Biró Benedek szakaszvezető, Fülöp István, Szabó András, Kovács György, Konecz Elek, Ferkó Simon huszárok. A hadidiszimányes 3. osztályú katonai érdemkeresztet adományozták: Murányi János és Csányi Gyula főhadnagynak. A legfelsőbb dicsőítő elismerés (Signum laudis) tudtul adott; Zathureczky Ferenc hadnagynak.

— **Kitüntetés.** Ófelsége az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Dr. David László t. hadnagynak (82. gy. e.) a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadidiszimányes 2. osztályú Vaskorona-renddel együtt adományozta.

— **Halalozás.** Balázs Jenő m. kir. bányamérnök, életének 36-ik, boldog házasságának 2-ik évében, folyó hó 5-én Parajdon elhunyt. Halálával nejét Veress Erzsébetet és kislányát Magdát, ugyszintén számos rokont borított gyászba.

— **Egy liter petrololum** hivatalosan megszabott ára 50 fillér.

— **Kérelem.** A Vörös Kereszt Egyesület Csikszereida városi választmánya tisztelettel kéri városunk honleányait, sziveskedjenek a katonák részére tállakat kötni. Pamutot erre a célra Bodor Gyuláné elnöknel és özv. dr. Filep Sándorné alelnöknel lehet kapni.

— **Hősi halál.** Kozmási Boga Lukács m. kir. 24. honvédegyalozredbeli egyéves önkéntes a Strypa folyó mellett, Siamichovczenél, múlt évi november 2-án, 20 éves korában a négy napig tartó győzelmes harcokban hősi halált halt. Boga András István az ifjú hősből nagyreményű, drék fiát vesztette el.

— **Kolozsvár pótdója.** Amint Kolozsváról jelentik, a város jövő évi költségvetése 80%-os pótdótot irányoz elő. A háborus közgazdasági állapotok ott is nagy d. ficitet okoztak, melyet kölcsönből kívánnak fedezni s az így keletkező terhet több évre osztják be.

— **Az előfizetők arcképcsarnoka.** Humoros esetet ír meg ma egyik nagyváradi újság. Egy vidéki újság az 1916. év küszöbén azzal a szenzációzó ujtással lepte meg előfizetőit, hogy újév alkalmából kiadandó naptárában közli valamennyi előfizetőjének életmű arcképét. Az amerikai izü ujtás érthetően nagy feltűnést keltett az előfizetők közt, de az ötletkért melegen lelkesedő táborában és osztalant fejtőrést okozott, hogy jutott a zseniális szerkesztőség valamennyi előfizető arcképéhez? És újév reggelén lázas izgatottsággal várták a naptárt, mely pontosan meg is érkezett. Kezdődött az izgatott lapozgatás, amely arról győzte meg a már ósidók óta nyájas olvasót, hogy az egész naptárban nincs ugyan egy fia fénykép sem, de a lapok közül kiültott egy miniatűr — zsebtükör. Az előfizetők — kivétel nélkül — ösztönszerűleg is e odálkozó arccal pillantottak a fényes tükörlapra és akkor rájötték a szenzációzó ötlet huzorára: a tükörben tényleg megláthatta mind a előfizető a maga jólsikerült arcképét.

— **A külföldi valuta beszo gáltatása.** A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara

közli az érdekeltekkel, hogy a külföldi fizetési eszközökre irányuló kereslet kielégítésének megkönnyítése érdekében az érdekelt kormányzati ágazatokkal, valamint a cs. kir. ausztriai pénzügyminiszteriummal egyetértőleg intézkedés történt az iránt, hogy mindazok, akik ezenkívül kivitel engedélyhez kötött árukat külföldre exportálnak, kötelesek lesznek a kivitelből eredő külföldi valutát az Osztrák-magyar banknak beszo gáltatni. Ez az intézkedés 1916. január 1-én lépett életbe. Ezen időtől kezdve a kiviteli engedély megadása attól tétetik függővé, vajjon a kivitelből eredő külföldi valutának az Osztrák magyar bankba való beszo gáltatása biztosítva van-e. Érdekeltek a kamaránál nyerhetnek az eljárásra nézve részletes tájékoztatást.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Vörös Kereszt Egyesület Csikszereida városi választmánya hálás köszönetet mond T. Nagy Imrénnek, Bedő Akosnének és Salamon Károlynének, akik a választmány részére sálakat kötöttek.

— **Siklód Lőrinc katonája.** A katonáskodó magyar művészek sorát e hó 17-től Siklód Lőrinc, a jeles fiatal székely szobrász, a gyergyószentmiklósi Kossuth-szobor alkotója is gyarapítani fogja. Siklód a legutóbbi pótsorozáson vált be s a jelzett napon kell megkezdnie katonai szolgálatát. A Képzőművészeti Társulat mostani téli kiállításán Siklód két ötletes és kvalitásos szoborművével szerepel, mind a kettő háborus tárgyú alkotás, amelyet a katonáskodás idején bizonyára még több hasonló fog követni.

— **Háborus szindarab.** Nagy Géza böződujfalui (Udvarhelymegye) áll. isk. tanító „A háboru gyötrelmei” címmel aktuális 3 felvonásos szindarabot adott ki, mely a legkisebb községben is, hol csak egy kis intelligencia van, csekély díszlettel, egy néhány személy szerepeltetése mellett könnyen betanítható. A könyv tiszta jövedelme a háboruban hősi halált halt tanítók özvegyei és árvái javára fordítatik. Megrendelhető szerzőnél 2 koronáért.

— **Vasuti szerenozetlenség.** Hétfőn reggel a háromszéki Uzonnál a reggeli személyvonat egy tehervonatba futott, minek következtében egy fékező meghalt. Csikszereidából külön vonat ment a helyszínére, melyre az utasok átszállottak.

— **Hány orvos teljesít hadiszolgálatot?** A legújabb kimutatás szerint az ország 6000 polgári orvosa közül 5500 teljesít hadiszolgálatot.

— **Nyomatvány áremelés.** Az osztrák és magyar papírgyárosok január hó elsejével újabb 30%-al emelték a papírárukat. Ezzel a háboru óta beállott papíráremelkedés meghaladja a 130%-ot. Ezenkívül nagyban megrágultak a nyomtatványok készítéséhez szükséges összes anyagok és a munkások is háborus pótlék címén magasabb fizetésben részesülnek. E kényszerhelyzetből kifolyólag a vidéki nyomdatulajdonosok is elhatározták a nyomtatvány árak emelését. A nyomdatulajdonosok hosszú ideig viselték a nyers anyagok stb. áremelkedéséből előállott többletköltséget, ezen emelkedések azonban most már oly mértékűt öltöttek, hogy saját létfenntartásuk szempontjából elkerülhetetlen ezen nyomtatvány áremelés.

— **A kártya-játékot** Marosvásárhelyt dr. Varga Lajos főkapitány a Royal és Transylvania-kavéházakban betiltotta. Ezt az intézkedést a közönség nagy megnyugvással fogadta és dicséri a főkapitány derék eljárását.

— **Hadifoglyok levelezése.** A nálunk levő hadifoglyok használatára a Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudóitók Hivatala a kereskedelemügyi miniszter engedélyével és a hadügyminiszterium hozzájárulásával, vöröskeresztes rózsaszínű levelező-lapokat tart forgalomban, amelyek egyöntetű magyar, francia, orosz, szerb és olasz nyelven nyomtatott szöveggel bármelyik hadifogoly levelezésére egyformán használhatók. A Hivatal ezekből a levelező-lapokból félév alatt 33 805 K 64 fillér tiszta jövedelmet ért el s ebből az összegből három-ezer hadifogoly számára meleg alsóruhát küldött Szibériába.

— **8 óra alatt megöszült.** Érdekes külsejű katonát ápolnak most Tordán. Tartler János budapesti, alig 30 éves vendéglős az illető, aki az uzsoki szorosnál vívott nagy csatában, a csata hevében 8 óra alatt teljesen megöszült. Korábbi fényképe holló fűrtökkel ábrázolják a most galambfehér haju honvéd szakaszvezetőt, kinek fiatal 20 éves felesége és egy kicsiny flugyermekje van.

— **Egyházközségi gyűlés.** A csikszeredai nemes róm. kath. egyházközség folyó hó 17-én hétfőn délután 2 (kettő) órakor a városház gyűléstermében egyházközségi gyűlést tart, melyre az egyházközség kepefzető tagjait a nyafiságos szeretettel meghívja a plebánia hivatal. Tárgy: kepefzetés elleni felebbezések és egyházközségi ügyek.

— **Mozsi.** A csikszeredai Edison mozgószínházban folyó hó 13-án csütörtökön este bemutatásra kerül „A rab asszony, detektív történet 3 felvonásban”. „Menydörgésként zug egy szózat”, háborus dráma 3 felvonásban. Zsuzsanna kalandja, bohózat és Legújabb harctéri felvételek. Vasárnap teljesen új műsor lesz, mely d. u. 4 és este 8 órakor kerül vászonra.

LEGÚJABB.

**Elfoglaltuk a hatalmas Lovcen-hegyet.
A montenegróiak 26 ágyut vesztettek.**

Budapest, január 11.

(Hivatalos.) **Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese a főhadiszállásról jelenti:**

Orosz hadszíntéren tegnap a szokásos tüzéségi harcoktól eltekintve, a besszarábiai arconalon és Kelet-Galicziában is csend uralkodott. Ma reggel óta ellenség leghevesebb tüzéségi tűz után sikertelen támadásokat intézett a Toporautz és Rarance közötti terület ellen.

Olasz hadszíntéren helyzet változatlan. Dél-tiroiban az Etskh völgye felett 11 olasz repülőgép jelent meg, több helyen eredmény nélkül bombákat dobtak le.

Délkeleti hadszíntéren a Lovcent elfoglaltuk. Hősies gyalogságunk a nehéz tüzérséggel és a haditengerészettel remek együttműködésben három napi kemény harcban legyőzte az az ellenség elkeseredett ellenállását és a teljes Kraszt-hegység mérhetetlen nehézségeit és a tengertől sziklafalként 1700 méternyi magasságban kiemelkedő, védelemre évek óta berendezett Lovcent, 26 ágyut, két 12 cm. ágyut, két 15 cm. modern mozsarat és két 24 cm. mozsarat, azonkívül lövészt, puskákat, élelmiszert, ruhakészleteket szakmányoltunk. Az ágyuk, egy része sértetlen, ezeket az ellenség ellen használjuk.

Montenegró északkeleti részén ellenséget, amely tegnap közvetlenül Beráne előtt még egyszer ellentállt elűztük. A község és az azt délnyugat felől uraló magaslatok birtokunkba vannak. Gyors közbelépéssel elejét vettük annak hogy a Beráneba vezető égő Lim-hid elpusztuljon.

Ipeknél újra 13 szerb ágyut ástunk ki sok löszrel.

A német jelentés.

Berlin, január 11.

(Hivatalos.) **A német nagy főhadiszállásról jelenti:**

A Masszigestől nyugatra elfoglalt árok ellen intézett ellenséges előretöréseket visszavertük, az ott elfogott foglyok száma 480-ra emelkedett.

Vounnenél, Dixmuidentől délre védő ágyuk és egy harci repülőgép leszállásra kényszerítettek egy 38 cm. ágyúval felszerelt francia repülőgépet. Repülőgép bennlőkkel sértetlenül kezünkbe került. Toruainnál lelőttünk egy angol kétfedelűt.

Keleti és balkáni hadszíntéren semmi esemény nem történt.

Szám 86 — 1916. ki.

1—3

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye szépvízi járásához tartozó Gyimesbükk községben nyugdíjazás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883.

évi I. t.-c. 6. §-ában, illetőleg az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó hó 28-án déli 12-órátig annál is inkább adják be, mert a később beérkezett pályázati kérvényeket tekintetbe venni nem fogom.

A jegyzői állás javadalmazása a következő:

1. Törzsfizetés 2000 korona.
2. Fűtési általány 100 korona.
3. Lakbér 200 korona.
4. Irodaáltalány 100 korona és
5. A szabályrendeletekben megállapított magánmunkálati díjak.

A választást folyó hó 31-én délelőtt 10 órakor Gyimesbükk községházánál fogom megtartani.

Szépviz, 1916. évi január hó 5-én

Dr. Márton László,
főszolgabíró.

FOGAK!

brassói Greising Albert
önálló fogászatra jogosított

**Közóhajra Csikszere-
redába költözött:**

Elvégez minden fogorvosi műtéteket, u. m.: foghuzást helyi érzéstelenítéssel, arany és más töméseket; készít műfogakat és teljes fogsorokat szájpadlás nélkül, korona és hidmunkálatokat.

10 évi garancia!

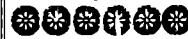
FOGAD:

**Délelőtt
8—12 óráig**

**Délután
2—5 óráig**

Vasár- és ünnepnapok kivételével.

34—

**Lakása: Kossuth Lajos-utca 8. sz.
Dr. Zakariás Manó ügyvéd házában.**

Szám 1—1916. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1902. évi V. 1301. számú végzése következtében dr. Daradics Felix ügyvéd által képviselt a Csikmezei Székely bank vagyis Zakariás Manó ügyvéd által képviselt Fejér Sándor alispán javára 5714 korona s jár. erejéig 1912. évi október hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2160 koronára becsült következő ingóságok u. m.: Lovak, csikók, szekerek, juhok, tűzifa és takarmány nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1301. számú végzése folytán 5714 korona tokekövetelés, ennek 1912. évi augusztus hó 20 napjától járó 8% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 240 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást szenvedők lakásán Csikdelnén és folytatva tovább leendő megtartására 1916. január 27-ik napjának délutáni 2 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1916. évi január hó 4. napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

KIADÓ URI LAKÁS

**Csikszeredában, a Szentlélek-
utcában folyó évi április 1-től,**
mely áll 3 utcai szoba, ebédlő,
konyha, kamra, fürdőszoba, sütőház,
kemence, kut, két sertés ól, nagy
kerthelyiség és külön udvarral.

Értekezni lehet **Gáspár József** tulajdonossal, Csikszereda, Apaffi M.-utca.

NYOMDÁSZTANULÓNAK

felvétetik egy ügyes fiu, ki legalább a középiskola II. vagy III-ik osztályát jó sikerrel végezte

Vákár L. könyvnyomdájában, Csikszereda.

Szám 6—1916. végrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1915. évi P. K. 1580. számú végzése következtében dr. Zakariás Manó ügyvéd által képviselt Fejér Sándor alispán javára 571 K 40 fillér s járuléka erejéig 1915. évi szeptember hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 20 szekér széna és 3 ól fa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1915. évi P. K. 1580. sz. végzése folytán 571 K 40 f tokekövetelés, 5714 koronának 1912. évi augusztus hó 20. napjától járó 6% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 450 korona — fillerből mar megállapított költségek erejéig a végrehajtást szenvedő lakásán Csikdelnén leendő megtartására 1916. január 21. napjának délutáni 2 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1916. évi január hó 6-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Szám 203/1915. végrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1915. évi Pk. 1580. számú végzése következtében dr. Zakariás Manó ügyvéd által képviselt Fejér Sándor alispán javára 571 korona 40 fillér s járuléka erejéig 1915. évi október hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2320 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: zab, széna, sarju, és tűzifa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1915. évi Pk. 1580. számú végzése folytán 571 kor. 40 fillér tokekövetelés, 5714 koronának 1912. augusztus 20-ik napjától járó 6% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 620 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikdelnén leendő megtartására 1916. évi január hó 21-ik napjának d. u. 2 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1916. évi január hó 5-ik napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Faeladási hirdetés.

Csikvármegye székházában a kisgyülelési teremben 1916. évi január hó 31-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen eladnak hóvihár által kidöntött alábbi luc fenyőfa tömegek:

1. Csicsói közbirtokosság erdejében mintegy 1000 m³, becsértéke m³-ként tővön 8 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 800 K.

2. Madéfalvi közbirtokosság erdejében mintegy 2000 m³, becsértéke m³-ként tővön 7 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 1500 K.

3. Csikmadarasi közbirtokosság erdejében mintegy 15000 m³, becsértéke m³-ként tővön 7 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 10500 K.

4. Csikszenttamási közbirtokosság erdejében mintegy 5000 m³, becsértéke m³-ként, tővön 7 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 3000 K.

5. Csikszentdomokosi I. hr. közbirtokosság erdejében mintegy 10000 m³, becsértéke m³-ként tővön 8 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 8000 korona.

6. Csikszeredai közbirtokosság 2000 m³, becsértéke m³-ként tővön 9 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 1800 korona.

7. Csikszentléleki közbirtokosság I. hr. 1000 m³, becsértéke m³-ként tővön 9 K 50 f, II. hr. 4000 m³, becsértéke m³-ként tővön 6 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 4000 korona.

8. Csikszentlélek község erdejében mintegy 1000 m³, becsértéke m³-ként tővön 10 K, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 1000 K.

9. Csikmindszenti közbirtokosság erdejében mintegy 3000 m³, becsértéke m³-ként tővön 9 K, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 2700 K.

10. Csikcsomortáni közbirtokosság erdejében mintegy I. hr. 2000 m³, becsértéke tővön 9 K, II. hr. 4000 m³, becsértéke tővön 6 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 4000 K.

11. Csikmenasági közbirtokosság erdejében mintegy II. hr. 6000 m³, becsértéke tővön 6 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 4000 K.

12. Várdotfalvi közbirtokosság erdejében mintegy 1500 m³, becsértéke m³-ként tővön 9 K 50 f, kitermelve 19 K 50 f, bánatpénz 1400 K.

Az árverés csakis írásbeli ajánlatok alapján történik. Ajánlat tehető bármelyik tételre vagy az összesre akár a tőérték, akár a kitermelt faérték alapján, s az ajánlatokban kifejezendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és ajánlatahoz kötelezőnek tekinti.

Az árverési és szerződési feltételek az érdekelt erdőbirtokosoknál, a kezelő m. kir. járási erdőgazdálkodásnál és az állami erdőhivatalnál Csikszeredában megtekinthetők.

Az írásbeli ajánlatok a szükséges bánatpénzzel vagy a bánatpénz letételéről szóló adóhivatali nyugtával ellátva, az árverés idejéig Csikszeredában a vármegye alispánjához mint az árverelő bizottság hatósági elnökéhez küldendő vagy nyújtandók be.

Csikszereda, 1916. évi január hó 10-én.

Fejér Sándor s. k.,
allspán,
mint az árverelőbizottság elnöke.

Csikszereda város rendőrkapitányától.

7--1916. rki. szám.

Pályázati hirdetés.

Csikszereda város rendőrkapitány ságánál megüresedett rendőrmesteri állásra ezennel pályázatot hirdetek. — Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen

okmányolt kérésüket folyó évi január 14-ig annál bizonyosabban adják be, mert a később érkezett kérelmek figyelembe nem vétetnek.

Az állás javadalmazása és más idevonatkozó feltételek személyes jelentkezésnél közölhetnek.

Csikszereda, 1916. évi január hó 3-án.

Kovács János,
rendőrkapitány.

2-2

Nemzetközi HALOTTSZÁLLÍTÁSI iroda

Temetkezési Intézetek Egyesülete

Budapesti iroda VIII., Üllői-ut 14., I. em. l. Telefon József 32-12.

Elhunyt hőseinknek exhumálását, hazaszállítását és az ezekkel kapcsolatos összes teendőket végzését, kegyeletesen, szabályszerűen, gyorsan és a legmóltányosabb feltételek mellett intézi.

Az ország minden részében és a külföldön mindeütt működő tagjai a megbízásoknak akadálytalan és gyors teljesítését teszik lehetővé.

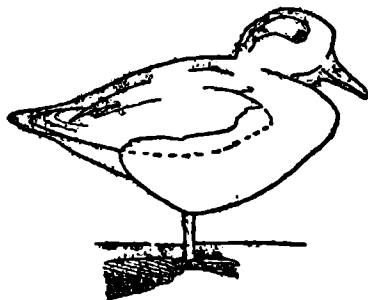
4-4

Tanárok, tanítók és más érdeklődők figyelmébe!

ÉP MOST JELENT MEG:

„A MADÁRTÖMÉSZET KÉZIKÖNYVE“

című munka, melyből a madártömeszetet bárki elsajátíthatja.

A 131 oldalon megjelent munkát **Szenere László**, az ornithológiai központ volt tisztviselője, a zsigódi Madártani Allomás (madártömő intézet) tulajdonosa írta. Illusztrálva van **dr. Szilágyi Tibor** és szerző fényképfelvételeivel és rajzaival. A könyvnek más irányú használhatósága is van, amennyiben benne a különféle magyarországi madártani szakírók által használt madárnevek tisztázva vannak egyeztető betűsorosokkal.

Kapható **Vákár L.** könyvkereskedésében, Csikszeredában.

Ára 2 korona 40 fillér frankó.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Értesítjük Csikszereda város és vidéke közönségét, hogy Csikszeredában a Kossuth Lajos-utcában (Lázár Domokos-féle ház) már évtizedek óta fenálló

FÉRFI ÉS NŐI FODRÁSZ-ÜZLETEINKET

1914. évi október hó 1-én áthelyeztük az Apaffi Mihály-utcába (Jakab Gyula-féle ház, a Hutter-szállóval szemben). A borbély üzlet mellett külön bejáratú van a női fodrász-terem, kényelmesen berendezve, hol elvállalunk mindennemű női hajmunkát és délutánonként hygienikus fejmosást villanyszáritóval (meleglevegővel). Midőn ezt igen tisztelt vendégeinknek szives tudomására hozzuk, nem mulaszthatjuk el, hogy köszönetet ne mondjunk eddigi pártfogásukért s egyben kérjük, hogy jövőre is sziveskedjenek támogatni s viszont mi is biztosítjuk vendégeinket a szolid kiszolgálásról. Maradunk kiváló tisztelettel:

Szabó Lajos és neje, férfi és női fodrász.

Raktáron tartunk mindennemű kész hajmunkákat és női pipere cikkeket.

67-

HEGYESSY LAJOS

első gyergyói asztalosáru-gyára Gyergyószentmiklóson.

Nagy termelés mindenféle épület asztalos munkákban. Dus raktárt tartok sajátkészítésű butoraimból, ugyszintén kárpitos árukból is.

Meghívásra személyesen megjelenek.

Árajánlattal szivesen szolgállok.

39-